

Kasvun ja oppimisen lautakunta 29.11.2023 § 188

§ 188

Painotetun opetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Sirviö Jemina
Latvala Tero
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy painotetun opetuksen oppilasvalintaperusteet liitteen mukaisesti. Oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2024.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Oppilailla on subjektiivinen oikeus käydä asuinkuntansa perusopetuslain 6 §:n mukaisesti osoittamaa lähikoulua. Oppilaalla on myös mahdollisuus hakea muuhun kuin lähikouluun perusopetuslain 28 §:n nojalla. Espoossa kyseisen säännöksen nojalla on mahdollista hakea

- musiikkipainotettuun opetukseen
- kuvataidepainotettuun opetukseen
- ilmaisutaidepainotettuun opetukseen
- liikuntapainotettuun opetukseen
- informaatioteknologiapainotettuun opetukseen
- tanssipainotettuun opetukseen
- matemaattis-luonnontiedepainotettuun opetukseen
- Urheiluluokille (URHEA)
- montessoriopetukseen
- englanninkieliseen opetukseen
- kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti)
- ruotsin kielikylpyopetukseen
- muun koulun yleisopetukseen (ns. toissijainen koulu).

Kuhunkin em. opetukseen Urheiluluokkia lukuunottamatta on lautakunnan hyväksymät opetusmuotokohtaiset oppilasvalintaperusteet ja kaikkia painotuksia koskevat yleisperiaatteet hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Urheiluluokan oppilasvalinnoissa noudatetaan valtakunnallisia perusteita.

Oppilasvalintaperusteiden toimivuutta tarkastellaan säännöllisesti kouluilta ja huoltajilta saadun palautteen perusteella.

Muutostarpeet

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on käynnistänyt lukuvuoden 2024-2025 oppilaaksiton suunnittelun alkusyksystä 2023 ja kartoittanut tämän johdosta mahdollisia muutostarpeita lautakunnan päättämiin oppilasvalintaperusteisiin. Opetusta tarjoavien koulujen rehtoreita on pyydetty ilmoittamaan mahdollisista muutostarpeista ja -toiveista siten, että muutokset voidaan valmistella lautakunnalle päätettäväksi loppuvuodesta 2023 ja niistä voidaan tiedottaa huoltajia asianmukaisesti ennen lukuvuoden 2024-2025 haun alkua. Oppilasvalintaperusteisiin on toivottu muutoksia seuraavien painotusten osalta:

- Matemaattis-luonnontieteelliseen opetukseen 3. luokalle valitseminen
- Musiikkipainotettuun opetukseen 3. luokalle valitseminen
- Ilmaisutaidepainotettuun opetukseen 7. luokalle valitseminen.

Ko. painotettua opetusta tarjoavien koulujen johtokunnille, oppilaskunnille ja henkilöstölle on varattu tilaisuus ilmaista mielipiteensä rehtoreiden ja opetusta tarjoavien koulujen perusteella valmistelussa olleista muutoksista. Asiassa annetut lausunnot ovat oheismateriaalina.

Lapsivaikutusten arviointi

Ehdotettavien muutosten vaikutuksista on laadittu lapsivaikutusten arviointi (ns. ennakoarviointi). Arviointi on oheismateriaalina.

Ehdotettavat muutokset

Yleisperiaatteet

Painotetun opetuksen oppilasvalintaperusteisiin on kirjattu kaikkia painotuksia koskevat yleisperiaatteet. Yhtenä yleisperiaatteena on, että valintakoepäivänä sairaana olevalle hakijalle, joka ei sairastumisen vuoksi voi osallistua varsinaiseen valintakoepäivään, voidaan järjestää lääkärintodistuksen perusteella uusi valintakoepäivä. Uuden valintakoepäivän järjestämistä koskeva ratkaisuväli on painotettua opetusta tarjoavan koulun rehtorilla. Rehtoreiden tulee uutta valintakoepäivää harkittaessa huomioida tapauskohtaisesti, että hakijan tai hakijoiden valintakoe ehditään arvioimaan ja pisteyttämään yhdenvertaisesti ennen suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön järjestämää painotetun opetuksen oppilasvalintakokousta.

Huoltajilta saadun palautteen perusteella valintakoepäivänä sairaana olleille hakijoille ei ole aina järjestetty uutta valintakoepäivää, vaikka valintakoe olisi ollut toteutettavissa edellä mainitun harkinnan puitteissa ja ennen painotetun opetuksen oppilasvalintakokousta. Osa painotettua opetusta tarjoavien koulujen rehtoreista on esittänyt toiveen, että uutta valintakoepäivää ei järjestettäisi lainkaan.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön johtoryhmä on 15.11.2023 kokouksessaan tarkastellut uuden valintakoepäivän järjestämistä koskevia näkemyksiä ja palautteita. Koska painotettuun opetukseen hakeminen tapahtuu 1., 3. ja 7. luokan alusta, uuden valintakoepäivän järjestämättä jättäminen vaikuttaisi olennaisesti varsinaisena valintakoepäivänä sairaana olevien hakijoiden mahdollisuuteen tulla valituksi hakemaansa painotukseen. Esimerkiksi varsinaisena valintakoepäivänä sairaana olevalla hakijalla, joka hakee 7. luokan alusta alkavaan painotukseen, ei olisi käytännössä lainkaan mahdollisuutta tulla valituksi hakemaansa

painotukseen. Johtoryhmä on tästä syystä todennut, että varsinaisena valintakoepäivänä sairaana oleville hakijoille, jotka eivät voi sairauden vuoksi osallistua valintakoepäivään, tulee järjestää uusi valintakoepäivä. Uusi valintakoepäivä tulee järjestää kuitenkin siten, että valintakoe voidaan arvioida ja pisteyttää viivästyttämättä oppilaaksiottoa. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että hakija voi olla pois sekä varsinaisena valintakoepäivänä että uutena valintakoepäivänä, eikä hakija tällöin voisi tulla valituksi.

Uuden valintakoepäivän järjestämistä koskevaa yleisperiaatetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa johtoryhmän näkemystä ja huomioi huoltajilta saadun palautteen.

Edellä mainitun muutoksen lisäksi yleisperiaatteisiin ehdotetaan tehtäväksi kauttaaltaan pienimuotoisia tarkennuksia sanamuotoihin.

Painotuskohtaisia oppilasvalintaperusteet

1. Ilmaisutaidepainotettu opetus

Ilmaisutaidepainotettua opetusta järjestetään vuosiluokilla 7-9 Kilonpuiston ja Pohjois-Tapiolan kouluissa. Nykyisten oppilasvalintaperusteiden mukaan hakijat valitaan 7. luokalle hakemuksen ja hakijan nykyisen äidinkielen opettajan lausunnon perusteella.

Hakijoiden valitseminen hakemuksen ja äidinkielen opettajan lausunnon perusteella on koettu opetusta tarjoavissa kouluissa haasteelliseksi, sillä koulut eivät ole voineet käytännössä varmistaa, että hakija on kirjannut hakemuksessa annetut vastaukset ja seikat itse. Koska hakemuksella on ollut merkittävä vaikutus valintaan (50 % valinnasta), opetukseen on voinut näin ollen tulla valituksi hakija, jolla ei ole tosiasiallisesti edellytyksiä opiskella ilmaisutaidepainotetussa opetuksessa.

Opetusta tarjoavat koulut ovat esittäneet, että hakijat valittaisiin jatkossa hakijan nykyisen äidinkielen opettajan tai S2-opettajan arvion, äidinkielen opettajan tai luokanopettajan vapaamuotoisen lausunnon sekä opetusta tarjoavassa koulussa suoritettavan kirjallisen Oppilaan esittely ja esittäytyminen -tehtävän perusteella. Ehdotettava muutos on perusteltu hakijoiden kirjallisen ja suullisen ilmaisutaidon selvittämiseksi tarkoituksenmukaisemmin sekä hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi aiempaa paremmin. Ehdotuksessa on huomioitu asiassa annetuissa lausunnoissa esitetyt pisteitä koskevat seikat.

2. Matemaattis-luonnontieteellinen opetus

Matemaattis-luonnontieteellistä opetusta järjestetään vuosiluokilla 3-6 Meritorin koulussa. Hakijoiden valitseminen 3. luokalle tapahtuu valintakokeen perusteella. Valintakoe koostuu kolmesta osiosta:

- 1) Matematiikan koe
- 2) Luonnontieteen koe
- 3) Äidinkielen koe.

Meritorin koulu on esittänyt, että valintakokeen äidinkielen koeosiosta luovutaan. Valintakoe koostuisi näin ollen jatkossa kahdesta koeosiosta.

Äidinkielen koeosiosta luopuminen on perusteltua, sillä kyseisellä koeosiolla ei ole tosiasiallista merkitystä selvitettyä hakijoiden edellytyksiä opiskella matemaattis-luonnontieteellisessä opetuksessa.

3. Musiikkipainotettu opetus

Musiikkipainotettua opetusta tarjotaan 3. luokalta alkaen Jousenkaaren, Lintuvaaran, Mainingin, Päivänkehrän ja Rastaalan kouluissa. Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe, joka koostuu tällä hetkellä neljästä koeosiosta:

- 1) Toistotehtävä
- 2) Laulunäyte
- 3) Vapaaehtoinen soittonäyte
- 4) Ryhmätehtävänä suoritettava musikaalisuustesti.

Opetusta tarjoavat koulut ovat esittäneet, että valintakokeen ryhmätehtävänä suoritettava musikaalisuustesti korvattaisiin hakijan perussykkeen hallintaa mittaavalla yhteissoittotestillä. Kyseisen testi mittaisi osaltaan hakijoiden edellytyksiä opiskella musiikkipainotetussa opetuksessa aiempaa monipuolisemmin. Muutoin valintakokeen koeosiot olisivat edelleen samat eli valintakoe koostuisi myös jatkossa neljästä koeosiosta.

Muuta huomioitavaa

Oppilasvalintaperusteisiin ei ole sisällytetty koulujen ehdottamia arviointi- ja pisteytysperusteita, sillä tällaisista oppilasvalintaperusteista tarkentavista seikoista päätetään opetusta tarjoavien koulujen johtokunnissa vasta sen jälkeen, kun oppilasvalintaperusteet on ensin hyväksytty lautakunnassa. Ts. oppilasvalintaperusteisiin ei ole kirjattu sisäisiä työohjeita pisteiden kertymisestä tai kuvattu prosessia, kuten ei tähänkään mennessä.

Lausunnoissa esitettyjen seikkojen johdosta voidaan vielä todeta, että hakijoiden arviointi ja pisteytys tapahtuu painotettua opetusta tarjoavissa kouluissa tehtävään erikseen nimettyjen koulussa työskentelevien henkilöiden toimesta ennalta määritellyin yhdenvertaisin perustein. Esimerkiksi ilmaisutaidepainotettua opetusta tarjoavien koulujen käyttöön laaditaan tätä varten kaupungin yhteinen asiakirjapohja.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Painotetun opetuksen oppilasvalintaperusteet 1.1.204 lukien

Oheismateriaali

- Lapsivaikutusten arviointi
- Jousenkaaren koulun henkilöstön lausunto
- Jousenkaaren koulun johtokunnan lausunto
- Lintuvaaran koulun henkilöstön lausunto
- Päivänkehrän koulun johtokunnan ja henkilöstön lausunto
- Rastaalan koulun johtokunnan lausunto
- Rastaalan koulun oppilaskunnan lausunto
- Kilonpuiston koulun johtokunnan lausunto

- Kilonpuiston koulun äidinkielen ja kirjallisuuden lehtorin sekä ilmaisutaidon opettajan lausunto
- Pohjois-Tapiolan koulun johtokunnan ilmoitus
- Pohjois-Tapiolan koulun oppilaskunnan lausunto
- Nykyisten ja uusien oppilasvalintaperusteiden vertailu

Tiedoksi